

Sygn. akt VIII Ka 557/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2014 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku VIII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: **Sędzia SO Przemysław Wasilewski**

SO Marzanna Chojnowska-spr

SO Wiesław Oksiuta

Protokolant: Aneta Chardziejko

przy udziale prokuratora Prokuratury Okręgowej w Białymstoku Bożeny Romańczuk

po rozpoznaniu w dniu 9 października 2014 roku

sprawy M. S.

oskarżonego o popełnienie czynu z art. 157§ 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego i prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku

z dnia 13 maja 2014 roku, sygnatura akt XV K 1607/ 13

I. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok uznając obie apelacje za oczywiście bezzasadne.

II. Zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

III. Kosztami postępowania odwoławczego w zakresie apelacji prokuratora obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

M. S. został oskarżony o to, że w dniu 28 maja 2013 r. w B. przy ul. (...) dokonał uszkodzenia ciała D. K. w ten sposób, że uderzył go dwukrotnie pięścią w plecy, co spowodowało jego upadek na ziemię, w wyniku czego pokrzywdzony odniósł obrażenia ciała w postaci złamania podgłowego kości strzałkowej prawej, przy czym uszkodzenie to spowodowało naruszenie czynności narządu ciała trwające dłużej niż 7 dni, tj. o czyn z art. 157 § 1 k.k..

Sąd Rejonowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 13 maja 2014 roku w sprawie XV K 1607/13 uznał oskarżonego M. S. za winnego popełnienia tego, że w dniu 28 maja 2013 r. w B., na parkingu pod budynkiem przy ul. (...), dokonał uszkodzenia ciała D. K. w ten sposób, że po scysji słownej co najmniej raz uderzył go pięścią w plecy, co spowodowało upadek na twarde podłoże, a następnie uderzył go nogą, w wyniku czego D. K. odniósł obrażenia ciała w postaci złamania podgłowego kości strzałkowej prawej, które spowodowało naruszenie czynności narządu ciała trwające dłużej niż 7 dni, tj. czynu z art. 157 § 1 k.k., i za czyn tak przypisany na mocy art. 157 § 1 k.k. skazał go, a na mocy art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 58 § 3 k.k. wymierzył mu karę 50 (pięćdziesięciu) stawek dziennych grzywny ustalając stawkę dzienną na kwotę 40 (czterdziestu) złotych.

Na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 2 k.k. wykonanie orzeczonej kary grzywny warunkowo zawiesił oskarżonemu na okres próby wynoszący 2 (dwa) lata.

Pozostawił bez rozpoznania powództwo cywilne.

Zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwoty 200 (dwieście) złotych tytułem opłaty i 662,60 zł (sześćset sześćdziesiąt dwa złote sześćdziesiąt groszy) tytułem pozostałych kosztów sądowych.

Powyższy wyrok, na podstawie art. 425 § 1 i 2 k.p.k. w związku z art. 444 k.p.k., zaskarżył w całości obrońca oskarżonego.

W oparciu o przepis art. 427 § 2 k.p.k. i art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. wyrokowi temu zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 4, 5 § 2, 7 i 410 k.p.k. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i przeprowadzenie mało wnikliwej analizy dowodów, z naruszeniem zasad rozstrzygania niedających się usunąć wątpliwości na korzyść oskarżonego i obiektywizmu, która doprowadziła do uznania oskarżonego za winnego przypisanego mu czynu, w sytuacji gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy, w szczególności w postaci wyjaśnień oskarżonego oraz zeznań pokrzywdzonego i świadków, jak też sporządzonych w przedmiotowej sprawie opinii sądowo lekarskich, analizowany w oparciu o zasady logicznego rozumowania, z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, w sposób jednoznaczny wskazuje, iż oskarżony odepchnął pokrzywdzonego D. K. działając w warunkach obrony koniecznej;

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na jego treść poprzez uznanie, że:

- zeznania pokrzywdzonego były konsekwentne co do zadanego mu co najmniej jednego silnego uderzenia pięścią w plecy, upadku na ziemię, a także uderzenia w nogę, co znalazło potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym, a zwłaszcza w opiniach biegłych, w sytuacji, gdy zeznania pokrzywdzonego z różnych etapów postępowania różnią się między sobą w zakresie poszczególnych urazów, a z opinii sądowo- lekarskich wynika, że obie wersje wydarzeń są równie prawdopodobne;

- choć obaj biegli nie byli w stanie określić kategorycznie w jaki konkretnie sposób doszło do złamania kości u pokrzywdzonego, to jednak obaj za najbardziej prawdopodobny uznali mechanizm bezpośredniego uderzenia, a nie upadku, w sytuacji gdy z opinii biegłego z zakresu (...) wynika, iż nie da się jednoznacznie ustalić, czy do złamania doszło w wyniku kopnięcia lub też nadeptnięcia na boczną okolicę kolana prawego, czy też w wyniku popchnięcia i uderzenia tą częścią kolana o twarde podłoże, z kole R. M. uznając, iż jest mało prawdopodobne, aby uraz powstał od upadku, przyjął- co nie znajduje potwierdzenia w materiale dowodowym- iż przedmiotowy upadek musiał nastąpić na płaską powierzchnię;

- działanie oskarżonego było objęte umyślnością, albowiem przynajmniej godził się na to, iż jego zachowanie może spowodować u pokrzywdzonego skutek w postaci obrażeń ciała, w sytuacji gdy biorąc pod uwagę zachowanie oskarżonego, tj. jedynie pojedyncze odepchnięcie pokrzywdzonego, nie zostało ustalone, iż chciał on spowodować albo godził się ze spowodowaniem poważniejszego uszczerbku, naruszającego czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia na okres dłuższy niż 7 dni.

Mając na uwadze powyższe, na zasadzie art. 427 § 1 i art. 437 k.p.k. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Wyrok Sądu Rejonowego w całości, na niekorzyść oskarżonego, zaskarżył oskarżyciel publiczny.

Na zasadzie art. 427 § 1 i 2 k.p.k., art. 438 pkt 2 k.p.k. wyrokowi temu zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia- art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 415 k.p.k.- polegającą na pozostawieniu powództwa cywilnego bez rozpoznania, podczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy ujawniony w toku rozprawy, w tym dwie opinie biegłych z zakresu medycyny sądowej oraz chirurgii, ortopedii i traumatologii, zebrana dokumentacja medyczna, a także ustalone skutki przedmiotowego zdarzenia, nie wskazują na potrzebę uzupełnienia wspomnianego materiału dowodowego w sposób, iż spowodowałyby to znaczną przewlekłość to znaczącą przewlekłość postępowania, a pozwalają na podjęcie merytorycznej decyzji w zakresie wniesionego powództwa adhezyjnego, przez co Sąd przekroczył zasadę swobodnej oceny dowodów,

2. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia- art. 413 § 1 pkt. 6 k.p.k. w zw. z art. 415 § 3 k.p.k.- polegającą na niewskazaniu podstawy prawnej oddalenia powództwa cywilnego, przez co zaskarżony wyrok nie podaje zastosowanych przepisów ustawy karnej we wspomnianym zakresie,

3. rażąco niewspółmierność kary orzeczonej oskarżonemu przejawiającą się w skorzystaniu przez Sąd z możliwości orzeczenia kary łagodniejszego rodzaju, a następnie zawieszeniu kary grzywny na okres próby, przez co sprawca uszkodzenia ciała w postaci złamania podgłowego kości strzałkowej, powodującego naruszenie czynności ciała trwające dłużej niż 7 dni, praktycznie nie poniósł żadnej dolegliwości, tym bardziej, iż Sąd pozostawił powództwo cywilne bez rozpoznania i nie orzekł o środkach karnych wymienionych w art. 415 § 5 k.p.k..

Na zasadzie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia przez uwzględnienie powództwa adhezyjnego w całości i orzeczenie kary grzywny w wysokości 50 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 40 zł, bez warunkowego jej zawieszenia na okres próby.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje oskarżyciela publicznego i obrońcy oskarżonego są bezzasadne w stopniu oczywistym. Sąd Okręgowy, dokonując kontroli zaskarżonego wyroku, nie znalazł podstaw do uwzględnienia zawartych w nich zarzutów, ani też postulowanych wniosków.

Z uwagi na treść wydanego wyroku i brzmienie 457 § 2 k.p.k., wobec braku stosownego wniosku ze strony oskarżonego bądź jego obrońcy, szczegółowe rozważania niniejszego uzasadnienia dotyczyć będą apelacji oskarżyciela publicznego, który to podmiot skutecznie złożył wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu II instancji.

W wyniku kontroli odwoławczej Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, iż Sąd I instancji w sposób prawidłowy, z uwzględnieniem zasad logiki i doświadczenia życiowego, ocenił materiał dowodowy zgromadzony w sprawie i wywiódł na jego podstawie prawidłowe wnioski- tak w zakresie ustaleń faktycznych, jak i oceny prawnej zachowania oskarżonego. Wątpliwości Sądu Okręgowego nie budzi również stanowisko Sądu Rejonowego co do tego, że materiał dowodowy ujawniony w toku rozprawy był niewystarczający do rozstrzygnięcia powództwa cywilnego, natomiast uzupełnienie tego materiału spowodowałyby znaczną przewlekłość postępowania. To zaś- zgodnie z art. 415 k.p.k.- uzasadniało pozostawienie powództwa cywilnego bez rozpoznania.

Zważyć przy tym należy, że o ile wymieniony przepis nie został powołany w uzasadnieniu wyroku, argumentacja Sądu Rejonowego nie nasuwa wątpliwości, że powództwo cywilne pozostawiono bez rozpoznania właśnie na tej podstawie. Zastrzeżenia oskarżyciela są tym bardziej nieuzasadnione, że w przypadku wyroku skazującego, z jakim mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie, jedynie ten przepis umożliwia tego rodzaju decyzję. Przy czym, jak wspomniano powyżej, w okolicznościach niniejszej sprawy była ona uzasadniona.

Oskarżyciel publiczny wniósł o zasądzenie od M. S. na rzecz D. K. kwoty 8.000,00 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznana krzywdę oraz odszkodowania- z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu (k. 56). Nie sprecyzował przy tym, jaka część tej kwoty obejmuje zadośćuczynienie a jaka rekompensatę za szkodę materialną (odszkodowanie). Jednocześnie ani oskarżyciel publiczny, ani oskarżyciel posiłkowy nie podjęli żadnej inicjatywy dowodowej celem wykazania rozmiarów krzywdy doznanej przez D. K., jego uszczerbku na zdrowiu, następstw doznanego przez niego urazu w przyszłości. Nadto brak jest w aktach sprawy dowodów na to, by pokrzywdzony na skutek działania

oskarżonego poniósł szkodę materialną- nie wynika to bynajmniej z jego zeznań. Wbrew twierdzeniom autora apelacji okoliczności, które uzasadniałyby rozpoznanie powództwa cywilnego, nie można wywieść ze zgromadzonej w aktach sprawy dokumentacji lekarskiej. Ta potwierdza jedynie fakt doznania przez pokrzywdzonego urazu i sposób jego leczenia, które to fakty są niewystarczające dla ustalenia rozmiarów krzywdy doznanej przez pokrzywdzonego. Z kolei sporządzone w sprawie opinie biegłych dotyczyły przede wszystkim ustalenia mechanizmu powstania obrażeń u pokrzywdzonego, czy mogły one powstać w okolicznościach przez niego podanych, na jaki okres spowodowały naruszenie czynności narządu jego ciała, przy czym druga z nich miała na celu również weryfikację jego zeznań. W żadnej z nich nie ma mowy o rozmiarze cierpienia doznanego przez D. K., trwałych skutkach przedmiotowego urazu, potrzeby dalszego leczenia czy rehabilitacji, uszczerbku na zdrowiu, albowiem okoliczności te wykraczają poza tezy dowodowe zadawane biegłym. Nie ulega przy tym wątpliwości, że ustalenie powyższych kwestii jest niezbędne do badania zasadności roszczenia o zadośćuczynienie i odszkodowanie. Z drugiej zaś strony pewnym jest, że ich ustalenie wymaga wiadomości specjalnych, a tym samym dopuszczenia dowodu z opinii biegłego. To natomiast uzasadnia wniosek, że uzupełnienie materiału dowodowego na potrzeby rozpoznania powództwa cywilnego spowodowałoby znaczną przewlekłość postępowania. Tym samym rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego zawarte w punkcie III zaskarżonego wyroku jest słuszne, zaś zarzut postawiony przez oskarżyciela publicznego w pierwszej kolejności należy uznać za chybiony.

Nadto brak było podstaw do podzielenia drugiego z wywiedzionych w apelacji zarzutów. Skarżący nie ma racji, iż Sąd I instancji, nie podając w treści wyroku podstawy prawnej rozstrzygnięcia o powództwie cywilnym, dopuścił się naruszenia przepisu art. 413 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 415 § 3 k.p.k.. Zgodnie z pierwszym z wymienionych w zarzucie przepisów sąd jest zobowiązany do podania w treści wyroku zastosowanych przepisów ustawy karnej. Podkreślić przy tym należy, że przepisy stanowiące o tym, jak należy postąpić z powództwem cywilnym w określonych sytuacjach procesowych znajdują się w kodeksie postępowania karnego (art. 415 k.p.k.), który- jak podkreśla się w orzecznictwie- nie jest ustawą karną w rozumieniu art. 413 § 1 pkt 6 k.p.k.. Ustawa karna jest bowiem zespołem norm prawnych określających przestępstwa, tj. czyny zabronione pod groźbą kary, ustalających zasady odpowiedzialności za te czyny oraz kary i inne środki - karne i zabezpieczające. Inaczej mówiąc, ustawą karną jest akt prawny w randze ustawy, zawierający przepisy prawa karnego materialnego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 23 sierpnia 2000 roku w sprawie II AKa 193/00, Lex nr 46428).

Powyższe sprawia, że w treści wyroku winny być więc wskazane jedynie przepisy prawa karnego materialnego. W takim stanie rzeczy, skoro podstawą prawną rozstrzygnięcia o powództwie cywilnym są przepisy prawa procesowego, Sąd I instancji nie dopuścił się naruszenia przepisów wskazanych w zarzucie apelacyjnym.

W ocenie Sądu Okręgowego na aprobatę nie zasługuje również postawiony przez oskarżyciela publicznego zarzut rażącej niewspółmierności kary orzeczonej wobec oskarżonego. Na podstawie uzasadnienia apelacji, jak też wniosku apelacyjnego można wnioskować, że skarżący nie kwestionuje zasadności zastosowania przez Sąd Rejonowy art. 58 § 3 i wymierzenia wobec M. S. kary łagodniejszego rodzaju w postaci grzywny, natomiast podważa rozstrzygnięcie o warunkowym zawieszeniu jej wykonania. Przy czym nie dostarcza żadnych argumentów, które pozwoliłyby na zakwestionowanie pozytywnej prognozy kryminologicznej wywiedzionej wobec oskarżonego przez Sąd I instancji a będącej podstawą zastosowania w niniejszej sprawie dobrodziejstwa probacji. Stąd też także i w tym zakresie brak było podstaw do uwzględnienia apelacji.

Podkreślić należy, że decydując tak o rodzaju i wymiarze kary, jak i o warunkowym zawieszeniu jej wykonania Sąd Rejonowy w sposób wyczerpujący i przekonujący uzasadnił swoje stanowisko. Istotnie- biorąc pod uwagę, że oskarżony jest osobą dotychczas niekaraną, prowadzi ustabilizowany tryb życia, zaś zdarzenie będące przedmiotem niniejszej sprawy miało incydentalny charakter, wniosek, że warunkowe zawieszenie grzywny wobec niego orzeczonej zrealizuje cele kary, a w szczególności zapobiegnie jego powrotowi do przestępstwa, jest jak najbardziej uzasadniony.

Mając na uwadze powyższe, dzieląc w całości rozstrzygnięcie Sądu I instancji, Sąd Okręgowy utrzymał zaskarżony wyrok w mocy uznając obie apelacje za oczywiście bezzasadne.

Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z 634 k.p.k. Sąd Okręgowy, kierując się sytuacją majątkową oskarżonego, zwolnił go od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, zaś w zakresie apelacji prokuratora, na podstawie art. 636 § 1 k.p.k., kosztami postępowania odwoławczego obciążył Skarb Państwa.